

obsahují. (Viz vyhlášku místodrž. král. česk. ze dne 25. února 1860 č. 5315 z. z. ze dne 5. června 1860 III. kus č. 11).

Zřizování a udržování rasoven (míst, kde se živnost pohodnická provozuje) a bezprostředný dozor nad nimi a nad pohodnictvím náleží do přeneseného oboru působnosti obcí. Kromě toho jest však pohodnictví též dohledu správy státní podrobena, jelikož totéž též účelům zdravotním slouží (§ 29 zák. o organizaci veř. služby zdravotní ze dne 30. dubna 1870 č. 68 ř. z.). Co se týče objemu této živnosti, vznikly v novější době spory mezi pohodnými a řemenáři, jelikož pohodní již od nejstarších dob zabývají se též vyděláváním kůží zvířecích, zhotovujíce z nich řemeny a biče na prodej. V tomto ohledu obchodní a živnostenské komory v Celovci a Štýrském Hradci (prot. ze dne 9. července 1883 a prot. ze dne 6. března 1884 P. VIII) vyslovily se ve prospěch pohodných z toho důvodu, že již ve starší době výslovně zapovězeno bylo, kůže z pošlých zvířat kupovati neb je vydělávati, takže až dosud toliko pohodní oprávněni byli, takovéto kůže zpracovávati.

Živnost pokrývačská.

Živnost pokrývačská jest živností řemeslnou. Nařízení min. obchodu ze dne 30. června 1884 č. 110 ř. z. nezná vůbec zvláštní živnosti pokrývačské, nýbrž mluví o živnosti cihlářské a pokrývačské. Musí se tedy míti za to, že zákonodárce nepoužil tohoto obmezujícího vyjádření bez rozmyslu; patrně vychází z té myšlenky, že pořizování krytby střech cihlami a břidlicí podstatně naprosto se liší od krytby střech dílen lepenkou, dílem šindelem a prkny (latěmi); oba tyto posléze jmenované druhy krytby střech spadají patrně v obor živnosti tesařské, neboť tesař provádí veškery hrubší dřevěné práce jichž potřebí jest při stavbě domu (obch. a živn. komora celovecká, sb. č. 1665). Cihláři a pokrývači jsou též oprávněni pořizovati střechy z lepenky (obch. a živn. komora vídeňská, sb. č. 181). Živnost pokrývačů, obstarávajících krytbu střech z lepenky, považovati sluší za živnost svobodnou a může býti prostě jen ohlášena a není potřebí předkládati zvláštního průkazu způsobilosti ani průkazu o skutečném nabytí koncesse, jelikož není uvedena tato živnost ani mezi živnostmi koncessovanými, ani mezi živnostmi řemeslnými (obch. a živn. komora liberecká, sb. č. 180). Pokrývači smějí natíratí postřešní žlaby, pokud prováděli hlavní práci na nově zřízené neb opravené střeše, tak že pak natření jeví se býti jen dovršující prací (obch. a živn. komora vídeňská, sb. č. 182). Pokrývání střech slamou bylo ode dávna zemědělskou prací, podobně jako zřizování plotů, vohlic na len, kruhadel na zelí; i když střechy doškové byly dříve častějšími, nežli dnes, prováděli si je zemědělci sami nebo svěřovali práci tu nějakému dělníku, který dovedl slamou pokrývatí (obch. a živn. komora celovecká sb. č. 185).

Živnost pozlacovačská.

Živnost pozlacovačská náleží k řemeslným živnostem.

I. Rozsah živnosti.

Živnost pozlacovačská obsahuje v sobě: zhotovování obrazových a zrcadlových ráků, obnovování starých ráků, řezbářských děl a předmětů kostelních, pozlacování náhrobních křížů jakož i písmen na dřevěných nebo kovových tabulích návěstních, pozlacování a bronzování mříží a skleněných svíců, vůbec všech dřevěných, kovových nebo kamenných předmětů, dále zhotovování plastických ozdob na stropě a stěnách z látky papírové nebo ze sádry, čalounů s pozlacenými nebo barevnými dřevěnými lištami, ko-

nečně záklenků nebo sloupů. Pozlacovači jsou obzvláště oprávněni zhotovovati nejen těžké pozlacování polamentů, nýbrž také jednoduché pozlacování na olejových nebo lakových barvách, jedná-li se při těchto pracích pouze o pozlacení.

II. Hranice mezi živností malířskou a pozlačovačskou tvoří, jako při největší části ostatních živností, nástroj a materiál. Kdežto malíři bez odporu náleží právo k tomu, aby prováděje práce ozdobného malířství směl pozlatiti na oleji ony plochy, na něž mají se namalovati ozdoby, květiny a postavy, anebo aby směl tabule pro firmu nějakou a štíty návěstní, které zlatým písmem mají dle přání zákazníkova býti zhotoveny, v oleji pozlacovati, přináleží s druhé strany opět pozlačovači bez odporu jedině právo, provésti všechny tyto předměty, které na polamentu jsou pozlacené (zrcadlové a obrazové rámce, korunní svícny (lustry), zlatené lišty), tak jako všechny v kostelní obor spadající práce pozlačovačské. Nástroj a materiál jest zde naprosto rozdílný. Olejové pozlacování jest totiž zcela jednoduchá manipulace; půda, na níž se pozlacuje, jest olejová barva. Naproti tomu při pozlacování polamentů jest připravena půda z křídý a hlíny; některých nástrojů, jako želez k správkám, hladících kamenů atd., při olejovém pozlacování není vůbec. Jsou to tedy vesměs práce pozlacovačské, při kterých jest nutným křídový podklad a vrstva polamentová (tak zv. pozlacování polamentové) výhradně to živnostenské oprávnění pozlačovačů. Zvláštnost tohoto pozlacování spočívá právě v používání látek s klišem smíšených a skoro výhradně ve vodě se rozpouštějících. K tomuto pozlacování náleží zejména obrazové a zrcadlové rámy, korunní svícny (lustry), lišty, jakož i opravování pozlacených prací, vyskytujících se v kostelním oboru (výn. min. vnitra ze dne 23. dubna 1889 č. 6764 a dobrozdání obch. a živn. komory ve Vídni, sb. Freyova a Marešova č. 1453).

III. Ozdobník (Staffierer) má v podstatě tatáž oprávnění jako pozlacovač. Poměr obou těchto živností k živnosti natěračské jest totožný. Pozlačovač a ozdobník nesmí převzítí samostatných prací natěračských (obch. a živn. komora v Budějovicích, sb. Freyova a Marešova č. 1459).

IV. Pozlacovač jest oprávněn předněty všeho druhu, tedy také surové odlitky křížů pozlacovati, poněvadž pozlacování jakožto appreturní živnost není obmezena jedině na určitý druh předmětů, nebo na určitý materiál, který může býti pozlacen. K účelu tomuto jest také pozlacovač oprávněn i kupovati surové odlitky křížů a pozlacené opět prodávati. Rozumí se samo sebou, že kříže pro obchodníky železem smí pouze pozlačovač pozlatiti, jako na druhé straně není pochyby, chtěl-li by pozlacovač prodávati zlaté kříže v míře příliš značné, že tuto živnost obchodní zvláště opověděti musí (obch. a živn. komora v Plzni, sb. Freyova a Marešova č. 1463).

V. Ministerstvo vnitra ve srovnání s min. obchodu rozhodlo vzhledem k té otázce, jak vymezena jsou vzájem živnostenská oprávnění živnosti pozlacovačské naproti živnosti truhlářské v ten smysl, že pozlacovačům nepřísluší právo vlastní výroby rámců k pozlacování určených, že však jim nelze zabránovati, by sami hrubou a hotovou pozlacenou a uhlazenou lištu spracovali anebo ve svých dílnách pomocníky truhlářskými pracovali dali (výn. min. vn. ze dne 18. února 1889 č. 13658 z r. 1888).

VI. Malířství písma a štítů jest samostatná svobodná živnost a nenáleží v objem živnostenských práv pozlacovačů, dlužno tedy k živnosten-

skému provozování jejímu zvláštní opovědi (obch. a živn. komora ve Vídni, sb. Freyova a Marešova č. 1467). Pozlacovači jsou oprávněni prodávati zrcadla v zlatých rámcích (obch. a živn. komora v Brně, sb. Freyova a Marešova č. 1468).

Živnost provaznická.

Provaznická živnost náleží k živnostem řemeslným a odnáší se ku výrobě všech tovarů z konopí, konopěných nití a provazů. Živnost provaznická úzce souvisí se živností prýmkářskou a to stejností materiálu při výrobě od obou řemeslníků užívaného, takže jest těžko lišiti přesně a úplně v nejednom směru oprávnění příslušející tomu nebo onomu řemeslu a to tím spíše, jelikož dlouholeté trvání obou těchto odvětví výrobních vedle sebe pošinulo poněkud hranici jejich činnosti a do jisté míry i hranici tu skoro docela vyhladilo. Než lze doposud s určitostí tvrditi, že hledaný rozdíl nespočívá tak v látce výrobků zhotovených tu i tam, nýbrž ve způsobě výroby samé (obch. a živn. komora ve Vídni). Vochlování lnu pojímá se zpravidla jakožto pracovní odbor provaznictví, avšak není nikterak výhradním právem provazníků. Lzeť naopak vochlávání lnu počítati za okolností toliko za hospodářské vedlejší zaměstnání, neprovozuje-li se po živnostensku, nýbrž jen jako hospodářské zaměstnání pro potřeby rodiny a hospodářství (obch. a živn. komora v Inšpruku). Již od dob nepamětných prodávají provazníci zvláště na venkově a v menších městech nůše, hrábě, cepy a pod. (obch. a živn. komora v Liberci). Provazníku přísluší právo přišíti ku vyrobeným ohlávkám železné kruhy a sponky, ježto práce podobného druhu obyčejně pořizují provazníci a jelikož jest pokládati je za práce sloužící ku dokonalému provedení dotyčných výrobků živnosti provaznické ve smyslu § 37 řádu živn. (výn. místodrž. štyrského ze dne 3. února 1894 č. 1714).

Živnost průtočnická (cidiči stok).

Živnost průtočnická jest živností koncessní (srv. § 15 č. 8 řádu živn.). Žadatelé ucházející se o koncessi pro živnost tuto prokázati musí, že skutečně zaměstnání byli při živnosti průtočnické a že nabyli tím praktické způsobilosti ku provozování této živnosti, úřadu živnostenskému vysvědčením výučním (srv. min. nař. ze dne 17. září 1883 č. 151 ř. z.). Kromě všeobecných náležitostí vyhledávaných ke každé koncessi, budiž hleděno při udílení koncesse k živnosti průtočnické ku poměrům a potřebám místním; může tedy politická vláda zemská po návrhu zastupitelstva obecního větších měst z ohledů policie požární a zdravotní pro vykonávání živnosti kominické a průtočnické v obvodu těchto měst naříditi rozdělení po okresích, jakož i pak tyto okresy měniti a zrušiti (srv. § 42 odst. 1, řádu živn.); pro živnost průtočnickou stanoviti může politická vláda zemská dále i maximální sazby (srv. § 51 řádu živn.). Majitelé živnosti průtočnické (podobně jako ku př. majitelé živnosti pekařské, kominické atd.) nesmí dle své libovůle započatou již živnost přerušiti, nýbrž musí živnostenskému úřadu čtyry neděle napřed oznámiti zamýšlené zastavení živnosti své (§ 53 řádu živn., jenž ukládá jednotlivým živnostem povinnost provozování). Živnost průtočnická jest konečně podrobena kontrole policie živnostenské (§ 54 odst. 2 řádu živn.). Živnost průtočnická není odvisla na zvláštním schválení se strany živnostenského úřadu, pokud jde o provozování její (rozh. soud. dv. spr. ze dne 4. prosince 1879 č. 2145, sb. »Budwinski« č. 634). Dle dobrozdání obchodní a živnostenské komory vídeňské jest